

AD (İSİM)

Varlıkları karşılayan kelimelere ad (isim) denir. Adlar şöyle gruplandırılır:

Tekil Ad: Sayı olarak tek varlığı karşılayan adlardır.

Ahmet, Zehra, ağaç, ev, masa, ...

Çoğul Ad: Sayı olarak birden çok varlığı karşılayan adlardır.

Ahmet'ler, ağaçlar, evler, masalar, ...

Özel Ad: Dünya üzerinde, sadece bir varlığı karşılayan adlardır. Bu adların ilk harfi, her zaman büyük yazılır.

Ahmet, Zehra, Çorum, Türkiye, Yavuz Sultan Selim İlköğretim Okulu, İslamiyet, Türkçe, Karabaş (köpek adı).

Cins (Tür) Adı: Aynı türden olan varlıkları karşılayan adlardır.

Ağaç, insan, kedi, köpek, masa, okul, ...

Somut Ad: Duyu organlarımızla fark edebildiğimiz varlıkların adıdır.

Ahmet, hava, rüzgâr, ışık, kalem, kitap.

Soyut Ad: Duyu organlarımızla fark edemediğimiz varlıkların adıdır.

Melek, rüya, sevinç, saygı, neşe, ...

Topluluk Adı: Tekil gibi görüldüğü halde, çoğul anlam taşıyan adlardır.

Grup, sürü, orman, bölük, alay, halk, sınıf, millet, ...

a) Özel İsim

Tek bir varlığı karşılamak üzere **kullanılan** sözcüklerdir.

il, ilçe, mahalle, sokak, cadde adları: İstanbul, Çınar Mahallesi, 18. Cadde...

Dil, din, ulus, mezhep adları: Türk, Türkçe, İslamiyet, Katolik...

Gezegen, yıldız adları: Dünya, Samanyolu...

Kurum, kuruluş adları: Sosyal Sigortalar Kurumu... Gazete, dergi,

kitap adları: Sabah, Aktüel, Mai ve Siyah... Hayvanlara verilen adlar: Boncuk, Pamuk...

Özel isimleri oluşturan sözcüklerin ilk harfi her zaman büyük yazılır.

b) Cins İsim

Aynı türden tüm varlıklara ortak olarak verilen isimlerdir.

Organ isimleri, hayvan – bitki isimleri, araç – alet isimleri cins isimlere örnektir: Mide, böbrek, kedi, köpek, timsah, **gül**, zambak, bıçak, kaşık, demir, kalem, kitap, özlem, sevinç ...

Cins isimler tek bir varlığı karşılamak üzere kullanılırsa özel isim olur.

Annem el işi yaparken boncukları etrafa döktü.

Sobanın yanında mışıl mışıl uyuyan Boncuk'tu.

"**Güneş**, Dünya, Ay" sözcükleri coğrafi terim olarak kullanıldıklarında özel isim, bunun haricinde, mecaz olarak kullanıldığında cins **isim** olur.

Güneş, Dünya ve Ay, Samanyolu Galaksisi'nde bulunurlar.

Dünyamı aydınlatacak güneşi arıyorum. (Altı çizili sözcükler mecazî olarak kullanılmıştır.)

2. Varlıkların Oluşlarına Göre isimler

a) Somut İsim Varlığını beş duyu organımızdan en az biriyle kavrayabildiğimiz nesnelere ve kavramlara verilen isimlerdir.

Masa, kalem, terlik, rüzgar, yağmur, **tatlı**, ekşi, yeşil, sarı, soğuk...

b) Soyut İsim:

Varlığını beş duyu organımızla kavrayamadığımız; ancak zihnimizle kavrayabildiğimiz isimlerdir.

Mutluluk, keder, aşk, zekâ, acı, sevinç...

Bazen, anlam genişlemesi yoluyla somut anlamlı bir sözcük soyut anlama, soyut anlamlı bir sözcük somut anlama gelecek şekilde kullanılabilir.

– Kafamda başka planlar var.
Düşünce

– Çok kalpsiz bir adammışsın.
Duygusuz
Bu cümlelerde somut sözcükler, soyut bir ismi karşılayacak şekilde kullanılmıştır.

– Kötülerden uzak durmalısın.
Kötü insan

– Bırak şu gamsız.
Gamsız adam

Bu cümlelerde soyut sözcükler, somut anlam kazanmıştır.

3. Varlıkların Sayılarına Göre isimler

a) Tekil İsim

Tek bir varlığı ya da kavramı karşılamak üzere kullanılan isimlerdir:
Kitap, silgi, kapı, saat, televizyon ...

b) Çoğul İsim

Birden çok varlığı ya da kavramı karşılayan isimlerdir. Çoğul eki "lar, -ler" alırlar.
Defterler, kalemler, kapılar, ağaçlar Çoğul eki olan "-ler, -lar" bazı durumlarda eklendiği sözcüğe saygı, abartma, aile-soy anlamları katar.
Başarılı olmak için sabahlara kadar ders çalışmış.
Abartma bildirir.

Müdür Beyler açılış için bir konuşma yapacak.
(Saygı bildirir.)

Osmanlılar tarihin en büyük imparatorluğunu kurdular.
(Soy bildirir.)

c) Topluluk İsimleri

Çoğul eki olmaksızın birden fazla varlığı veya kavramı karşılayabilen sözcüklere verilen isimdir.

Tabur, demet, aile, orman...

Aşağıda verilen bulmacada topluluk isimleri saklanmıştır. Onları bulalım.

